

[Kai Moltke.]

kommunerne at skaffe kontante penge til at gennemføre de forholdsregler.

Nu erindrer jeg, at en tidligere økonomiminister i sin tid kom med et forslag, som jeg ikke var særlig begejstret for, men som dog indeholdt et vist tilløb til fornuft — lad os sige, det var en prøveballon, der blev sendt til vejrs og ikke blev godt modtaget — et forslag om at pålægge dem, som udstykkede jorden til fremtidigt byggeri, samtidig at bære visse af omkostningerne ved byggemodningen, og jeg kunne tænke mig, at man tog under overvejelse, netop fordi der her gennem byggemodning osv. pålægges det offentlige byrder, at være med til at anvise også visse kilder, igennem hvilke man kunne inddrive midler for det offentlige, for kommunerne, til at fremme byggemodningen.

Jeg vil selvfølgelig ud fra de erfaringer, vi nu engang har under et liberalistisk samfund, være yderst betænkelig ved på forhånd at pålægge en sådan, lad os sige byggemodningsafgift på konsortierne, for de havde udstykket jorden, men jeg kunne da godt tænke mig, at man, efter at jorden var udstykket, så lidt på regnskabet og forholdet mellem den tidligere anvendelse og den nuværende, og at man pålagde dem efter udstykningen, og efter at regnskabet var gjort op, en vis afgift, som kunne være med til at give kommuner og andre offentlige myndigheder midler til byggemodningen — midler, som kunne bruges til at gennemføre det, som man i princippet pålægger kommunerne, og som Gud og hvermand i denne sal ved at kommunerne i øjeblikket ikke råder over de tilstrækkelige kontante midler eller kapital til.

Det andet spørgsmål hænger sammen med hele synspunktet: hvem har egentlig ejendomsretten til jorden, og hvor lille en ejendomsret? Også jeg er ligesom hr. Sigsgaard, selv om det ikke netop er en mand, der ser tingene ud fra samme anskuelse, tilhænger af de Illumske principper, at den erstatning, som skal gives, selvfølgelig må gives efter, hvad jorden hidtil har været værd under den hidtidige anvendelse, og skal ikke gives efter, at jorden anvendes til noget helt andet. Men jeg har hørt den juridiske indvending imod Illumplanen, at her risikerer vi en

retslig procedure, som kan føre til en konflikt med grundloven, og det er i samme forbindelse, jeg her fremdrager spørgsmålet om frigørelsesafgiften. Frigørelsesafgiften er jo en naturlig beskatning, og hvis man her tog sit udgangspunkt i, at man gik med til en frigørelsesafgift ved landbrugsjords overgang til anden anvendelse, ja, så kunne man sige, at jo større en procent man tog af forskellen mellem vurderingen som landbrugsjord og den faktiske købesum minus et vist ulempetilæg — det er det officielle udtryk, så vidt jeg erindrer, fra vi sidst drøftede jordlove — i desto flere tilfælde kunne man komme frem til tilstande, som i væsentlig grad både kunne reducere spekulationsindtægten og kunne skaffe temmelig rigelige og passende midler. Derfor afventer jeg, før jeg tager endelig stilling til disse ting, med spænding udformningen af det næste forslag fra det nuværende regeringsflertals side. Er frigørelsesafgiften endeligt droppet og forsvundet fra billedet, eller er det et af de tekniske spørgsmål? Man skal jo ikke blande sig i lønkammerets modsætninger mellem ægtefæller, og derfor vil jeg spørge: er det et af de spørgsmål, hvor man endnu ikke har fundet nogen klar formel mellem de forskellige regeringspartier? Men jeg tror i alle tilfælde, at vi andre, som har hørt talen om disse ting, i høj grad også har en vis ret til at få at vide: hvordan ligger det med dette punkt i overvejelserne i regeringsforhandlingerne?

Endelig skal jeg, fordi det er en principdebat, og fordi der bliver rig lejlighed til at vende tilbage til paragraffernes enkeltheder, endnu kun fremdrage et enkelt spørgsmål. Det drejer sig om erstatningen for en forventet fortjeneste, som man havde tænkt sig at kunne få, hvis man kunne få lov til at udstykke til sommerhusgrunde, såfremt man i en eller anden situation kom ind i en eller anden form for bymæssig bebyggelse, selv om den måske kun var af sæsonmæssig karakter. Jeg tror, at man i den henseende bør stille sig negativt, fordi de, som har næret sådanne forventninger, juridisk kun har ét forhold at holde sig til: at de fleste af disse ejendomme hidtil har været pålagt landbrugspligt, og at den berettigede forventning om at kunne tjene mere ved salg i alle tilfælde først indtraf og blev aktuel, i